

Csődbe kergették az iparosok beszerzési szövetkezetét.

(A Szeged tudósítójától.) A háborús évek alatt Magyar Iparosok Beszerzési Szövetsége címen országos szövetkezet alakult Budapesten, hogy az anyagbeszerzés nehézségeivel küzdő iparosok helyzetét megkönnyítse. A szövetkezet megalakítása körül Korányi Márton tevékenykedett legtöbbet és őt is választották meg az iparosok a szövetkezet elnökének. Korányi eleinte sikerrel irányította a szövetkezet ügyeit, sikerült ipari nyersanyagot és tüzelőfát juttatnia a fővárosi és vidéki iparosoknak. Később azonban a háborús szükség növekedésével folytonosan nehezebb lett a szövetkezet helyzete és megtörtént, hogy az iparosság ellátása nem mehetett simán. Megtörtént, hogy az iparosok hasznavehetetlen, nedves fát kaptak a pénzükért. 1920-ban egy nagyobb faakciót indított a szövetkezet és az akkori valutaviszonyoknak megfelelő előlegeket vett fel a vidéki iparosoktól. A pénzt a szövetkezet a Trautenberg-uradalomnak fizette ki háromszázötven vagon fáért, de az uradalom a fát technikai nehézségek miatt még ma sem szállította le, sem a pénzt nem fizette vissza. Ezek miatt a szövetkezetben belső válság kezdődött. Korányi Mártont kibuktatták az elnöki székből és Pálffy Dánielt ültették helyébe. A szövetkezet anyagi jóléte azonban a Pálffy-éra alatt sem változott, sőt odáig súlyosodott, hogy hitelképtelen lett és csődbe került.

Most azon van a szövetkezet vezetősége, hogy a csődöt megszüntesse és sikerrel felszámolhasson. Korányi Márton, a volt elnök, körlevelet küldött szét az iparistületekhez, amelyben harminc százalék visszatérítést ajánlanak fel az iparosok által a szövetkezetnek hitelezett összegekre, miután azonban a szövetkezetnek semmi vagyona nincs, a Trautenberg-féle faleszállítását fogják forszírozni és ebből regreszszárlják a megkárosodott iparosokat.

A felszámolási akció az iparosság körében meglehetősen nagy izgalmat váltott ki. A hitelezett összegek ma már jelentéktelenek és az elkeseredés nem is emiatt van, hanem a szövetkezet csődbekergetését kifogásolják az iparosok. A csődöt az iparosság Pálffy Dániel és társainak tulajdonítja és a környékbeli iparistületekben erős kifakadásokkal illetik Pálffy-t és társait. Tegnap délután például a battonyai iparistületben tárgyalták le a felszámolás ügyét. Róka József elnök előterjesztette Korányi Márton levelét, amely beszámol a csőd előzményeiről és amely többek között a következőket írja:

— Az utamba jött nehézségeket személyi jellemeimből és politikai gyűlöletemből Pálffy Dániel és társai arra használták fel, hogy ezt a sok fizikai és anyagi áldozatok árán összehozott szép szövetkezetet, amely ma az iparosság egy virágzó intézménye lenne, az ő ismert demagóg módszerükkel, szájhősködésükkel magukhoz rántották és mint minden ipari intézményt, ahova a lábukat betették, ezt is tönkretették és csődbe kergették, természetesen nem törődve azaz, hogy az iparosság százazreinek súlyos anyagi károkat okoztak.

Korányi levele bizonyára nem mentes személyi indulatoktól, de az igazságot könnyű kihamozni belőle. A battonyai iparosság erősen dűlöst foglalt Pálffy Dániel ellen, akinek hervadozó Nimbusát a beszerzési szövetkezet csődje az ország más részeiben, nem kevésbé Szegeden is meggyírta. Magát a szövetkezetet nem bántották Battonyán, sőt uralmát elfogadták Korányinak a felszámolásra felajánlott harminc százalékot és azt teljes összegben az iparistület nyugdíjalapja javára szavazták meg. Annál nehezebb volt ezt megenni a battonyai iparosoknak, mert helyzetük a rettenetes adóterhek miatt annyira rosszabbodott, hogy az utolsó hónapok alatt harminc iparos szüntette be az üzemét Battonyán. Ennek főleg az volt az oka, hogy az iparosok legnagyobb igyekezetük mellett sem képesek az új adókkal járó könyvelést elvégezni.

Az iparosok beszerzési szövetkezetének csődje természetesen nemcsak a határszéli Battonyán aktuális, hanem országsszerte beszél tárgyat képezi. Valószínű, hogy a Korányi-féle körlevél hamarosan a szegedi iparistület plénuma elé is kerül, bár itt, tudomásunk szerint, Pálffy Dániel személyére való tekintettel szeretnék minél jobban elodáztatni a dolgot. Ez azonban nem fog sikerülni, mert a szövetkezetben Szegedről is sokan érdekeltek voltak, akik már most is forszírozzák a csőd ügyét és felelősségre kívánják vonni a Korányi által súlyosan megvádolt Pálffy Dánielt és társait, mert az iparosok százazreit a rossz vezetéssel súlyosan megkárosították. Hogy milyen következménye lesz ennek a felelősségrevonásnak, azt ma még nem lehet tudni, de a közhangulatból sejteni lehet, hogy Pálffy Dánielnek erős ostromot kell kiállania és leszerelnie, ha eddigi pozícióját meg akarja őrizni úgy az ipari érdekeltségek élén, mint a politikában, ahol már jóval előbb — csődbe jutott.

Hirek

— Popper L. Mór temetése. Az a nagy tisztelet és megbecsülés, ami Popper L. Mór-nak életében, érdeme szerint, kijutott, impozáns módon mutatkozott ma délutáni végtisztességén. A temetési szertartáson, ami a zsidó temető cintermében történt, a hatóság és a rendőrség is képviseltette magát, megjelentek a piaristák Prelog József igazgató vezetése alatt, a Kamara, a Kereskedelmi és Iparbank, a Jegyintézet, a Lloyd-Társulat vezetősége, a Szentegylet előljárója, a kereskedő világ számos tagja és a munkások százai, akik egy-egy könnyet hullattak az elköltözött után, aki életében, emberi jószágától vezéreltetve, annyi, de annyi könnyet felszárlított. És a gyászba borult család tagjain kívül megjelentek a barátok, a tisztelők serege, akik Popper L. Mórban nemcsak a tisztességes, a példaadó munkásságú kereskedő prototípusát tisztelték és becsülték, hanem a hasznos, építő polgárt is, aki megosztotta a falatját mindazokkal, akik a szegénység tarisznyájából falatoztak. A hitközségi énekgyűlés gyászala után dr. Löw Immanuel főrabbi gyönyörű, ékes szavakban búcsúztatta az elhunytat, felsorolva érdemeit, amik maguk helyett beszélnek és vázolta pályafutását, amelynek csak emelkedése volt és a közre is kiható eredményei. Az emelkedett szellemű beszéd után a cinteremből megindult a gyászmenet a családi sírboltba, ahol pihenni fog Popper L. Mór, aki míg élt, sohasem pihent, csak egyre dolgozott, mert a munkában talált gyönyörűséget és teljes kielégülést.

— A Meteorológiai Intézet időprognózisa: Tulnyomóan száraz és enyhe idő várható.

— Készülnek az ötvenezer koronás bankjegyek. A pénzügyminiszter elhatározta, hogy a pénzforgalom könnyebb lebonyolítása érdekében 50 000 koronás bankjegyet készítlet. Az új bankjegy elkészítésével a pénzügyminiszter Karlovsky Bertalan festőművészt bízta meg. A festőművész már elkészítette az 50 000 koronás bankjegynek rajzát, ami szakértők véleménye szerint rendkívül sikerült alkotás. Az új bankjegynek készítése iránt megtörtént az intézkedés úgy, hogy forgalomba hozatala valószínűleg a jövő hónap folyamán megtörténik.

— Ismét emelték a fa árát. A faármegállapító bizottság ismét fölemelte a faárakat, még pedig sokatlanul nagy arányban. Az új faárak legalább háromszáz koronával magasabbak a legutóbbi áraknál. Az új árak, amelyek tízenharmadikán lépnek életbe, a következők: Vagonként az álmáson átvéve, hasábus 215.700, dorong 205.000 korona, kinéve 222.220, illetve 211.100 korona. A telepen száz kilónként hasábus 2561, dorong 2433, vágott 2814 korona, száz kilónál kisebb tételekben 2820. Ölenként a hasábus 42.250, a dorong 40.140 korona.

— Repülőgép — pilóta nélkül. Párisból írják: Egy Voisin-féle bombavető repülőgép 300 lóerős géppel és súlyos teherrel 30 percig repült 1500 láb magasságban, úgy, hogy a repülést drót nélküli közvetített elektromos áramok utján a földről irányították. A gép a repülés után pontosan felszállási helyére tért vissza. A repülés folyamán két pilóta ült a gépen, akik azonban nem nyultak az irányító készülékhez.

— A magyar emigránok kongresszusa. A kormányhoz közel álló fővárosi esti lap írja: A magyar emigráció vasárnap tartotta Belgrádban ezévi kongresszusát. A kongresszus a belgrádi munkások otthon nagylelmében tartották meg Linder Béla elnöklésével. Linder vázolta azokat a nehézségeket, amelyekkel az emigrációnak idegen földön kellett megküzdeni. Az emigráció ugyanis nem élt vissza a vendégszeretettel, amellyel Jugoszlávia fogadta. Rámutatott arra, hogy ebben az örült tobzódásban milyen előkelő szerepet vívott ki magának Horthy országa. A külföld közvéleménye a magyar nincstelenség verejtékes filéin megvásárolt sajtóorgánumokon át még ma is abban a hitben él, hogy a közép-európai béke főtámasza Horthy rendszere. Kiszorítják a népet az uralomból és a hata'omból, hogy tisztára tönkretegyék egész Magyarországot. Az emigrációnak egységes fronton kell harcolni és olyan programot kell kidolgozni, amely az otthoni ellenzék harcát lényegesen megkönnyíti. Horthyéknek csak pénzre megvásárolt barátai vannak és amikor a pénzes zsák kimerül, a barátság is meg fog szűnni. A kongresszus elismerését fejezte ki a Bécsi Magyar Újság működése fölött, amelyet röpirat alakjában a világ minden táján élő magyar emigránsokhoz eljuttatnak. A röpirat szövege: Felhívás! Elég volt a négy esztendő emigrációból. Elég volt a garázdálkodás a lóuralmából. Elég volt a dolgozó magyar nép rabszolgasorsából. Elég volt a télenéltségéből. Hívjuk segítségül az összes kulturális és demokratikus szomszéd államokat, hallassuk szavunkat. Mi nem a háborút, a békét hirdetjük, baráti viszonyt a szomszédokkal, szabadságot, igazi kulturát és demokratikus államformát Magyarországon, mely az októberi program alapján áll. Kérjük fel Károlyi Mihály elvtársunkat és vezérünket, hogy bontsa ki nyíltan a köztársaság zászlaját, hogy vele együtt harcba mehessünk Horthy uralma ellen. Éljen Károlyi Mihály, éljen a magyar népköztársaság, éljenek az októbristák.

— Riffi ezredes — merénylet áldozata. Jelentették, hogy Riffi ezredes alkalmasint merénylet áldozata. Most arról értesülünk, hogy az őrizetbe vett katoná, aki már a Margit-körúti fogházban van, bevallotta bűnét. A Bodó nevű felvidéki származású katoná beismerie, hogy ő lőtt élessel arra a csapatra, ahol Riffi ezredes állt. Azt hangoztatja, hogy nem akarta az ezredet megölni, csupán megijeszteni, ezért — úgy mond — nem is célzott rá. A nyomozás most abban az irányban folyik, nem voltak-e Bodónak felbujtói.

— Az állam ádrágitása. Április 16-tól 100 százalékkal drágul a posta és telefon. A telefon előfizetési árá 24000 koronáról 48000 koronára emelik fel évenként.

— Eltemették Zerkovitz Emilt. Hetekkel ezelőtt hírül adtuk, hogy Zerkovitz Emil nyugalmazott miniszteri tanácsos New-Yorkban hirtelen elhalálozott. A magyar közgazdasági élet kitűnőségének holttestét hazahozták és tegnap temették el a fővárosban, a rákoskeresztúri temetőben. A főváros gazdasági és kereskedelmi életének kiválóságai jelentek meg a gyászszertartáson és az amerikai konzul is. A szegedi származású Zerkovitz Emilt a kereskedelmi intézmények nevében báró Szerényi József búcsúztatta.

Famunkások! Pénteken este fél 6 órakor általános famunkásgyűlés. Tárgy: A szakmában dolgozók gazdasági helyzete és a folyó bérkérdés.

— KÜLFÖLD. Az angol alsóház folyosóin élénken tárgyalták a kormány leszavazását. A leszavazás ugyanis pillanatnyi technikai szervezettenségen mulott, de fél-szeg helyzetbe juttatta a kormányt és megtépázta tekintélyét. Valószínű, hogy a kormány újból a Ház elé hozza a javaslatot, amelyben leszavazták és így módot nyújt a tegnapi határozat megváltoztatására. — A szerb kormány tízenegy millióért megvásárolta Windischgraetz hercegtől a Ragusa melletti Lacroma-szigetet. — Memelben tegnap litván lovas csapatok kényszerítették a német kereskedőket, hogy nyissák ki boltjaikat, amelyeket tiltakozásuk jeléül bezártak. Az utcákon több helyen csoportosulás volt. Litván lovasok kíméletlenül kardlapozva oszlatták szét a tömeget. — Teplitzben a cseh újoncok és a rendőrség között összetűzés támadt, ami a lakosság lármás utcai tüntetésével végződött. A tüntetőket csendőrcsapatok oszlatták szét. — Az égeri rendőrség letartóztatott hat német fiatalembert, akik a legutóbbi éjszakan röpiratokat és plakátokat ragasztottak a házak falaira, amelyekben a zsidók és a csehek elleni bojkottra szólították fel a lakosságot.

Nézze meg holnap Bimbulával Parisette-t a „Ginette” összes szereplőivel a Korzó Moziban.